

Miljøministeriet

Folketingets Lovsekretariat
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2020 - 25257
Den 21. december 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 591 stillet den 11. december 2020 af Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. S 591

”Vil ministeren indføre et moratorium mod godkendelse af nye husdyrproduktioner eller udvidelse af eksisterende husdyrproduktioner, indtil sundhedskonsekvenserne af naboskab er fuldt belyst?”

Begrundelse

Der henvises til Miljøministeriets pressemeddelelse af 11. december 2020, hvori ministeren konkluderer, at der er behov for ny viden, og at »Litteraturstudiet konkluderer, at de eksisterende undersøgelser ikke giver grundlag for at foretage en egentlig risikovurdering.« Det fremgår imidlertid af studiet fra DCE, at de allerede gennemførte undersøgelser m.v. er af en sådan karakter, at der ikke kan foretages en egentlig risikovurdering. DCE konkluderer således ikke, at der ikke er et sundhedsmæssigt behov for at lave risikovurderinger, kun at det ikke kan lade sig gøre: »Det har ikke været muligt for forskerne bag rapporten at lave en egentlig risikovurdering på basis af de tilgængelige studier. Dette skyldes ifølge rapportens forfattere, at antallet af studier er lavt, og at langt de fleste studier er tværsnitstudier, der ikke muliggør en sikker analyse af årsagssammenhængen.« Endvidere hedder det i resuméet på DCE's hjemmeside <https://dce.au.dk/aktuelt/nyheder/nyhed/artikel/for-tidligt-at-vurdere-helbredseffekter-af-landbrugets-luft-emissioner/> :»- Tværsnitundersøgelser er en udfordring for risikovurdering, da årsagssammenhængen er vanskelig at vurdere i sådanne studier. Der er dog et par undersøgelser, som strækker sig over 3-9 måneder, af kortvarige effekter blandt astmabørn og KOL-patienter, som er udsat for landbrugseksposering. Undersøgelserne her påviser akutte negative virkninger af landbrugseksposeringer på disse sårbare grupper.- Det er stadig ikke fuldt belyst, om disse koncentrationer er tilstrækkelige til at fremkalde sygdom og negative sundhedseffekter hos den befolkningsgruppe, der bor i nærheden enten generelt eller i modtagelige dele af befolkningen.- Over 90 procent af ammoniakemissionerne i Danmark stammer ifølge rapporten fra landbrugsaktiviteter. Det medfører eksposering af befolkningen og efterfølgende sundhedseffekter.- I Danmark har nitrat i luftforurening vist sig at være forbundet med børns astma, og PM_{2,5} forureningen relateret til dyreproduktion er forbundet med øget dødelighed i mange vestlige lande. Helbredsmæssige påvirkninger fra dyreproduktion er dog stadig ikke undersøgt i større omfang, hverken for de nærliggende omgivelser eller som en del af den generelle luftforurening.« Rapporten fra DCE er efter spørgerens opfattelse mere end tilstrækkeligt grundlag til at stoppe udvidelser af eksisterende husdyranlæg og nye anlæg af husdyrproduktioner og til, at der sideløbende med nye undersøgelser forberedes den nødvendige lovgivning til en målrettet regulering af luftforureningen fra husdyrbrug. Målrettet regulering af luftforureningen fra husdyrbrug vil desuden kunne have markante positive effekter for natur og biodiversitet og har potentiale for at nedbringe landbrugets forurening med klimagasser betydeligt.

Svar

Jeg er optaget af, at danskerne kan føle sig trygge, uanset om de bor i byen eller på landet. Det var derfor, jeg på baggrund af en række udenlandske undersøgelser bad om at få undersøgt området, hvilket nu er gjort.

Af rapporten fremgår det, at der er behov for, at området belyses noget bedre, før der er grundlag for at træffe beslutninger om, hvorvidt der eventuelt skal foretages justeringer af reguleringen af husdyrbrug. Det er vigtigt, at vi har et solidt grundlag af viden at stå på.

Litteraturstudiet giver et godt overblik over den aktuelle viden på området. Men litteraturstudiet afslører ikke nye væsentlige problemstillinger, og der er ikke nogen af de undersøgte studier, der i sig selv giver grundlag for at konkludere noget konkret om den nuværende regulering af området. Litteraturstudiet omhandler undersøgelser fra mange lande. Og selvom produktionen kan sammenlignes, er det ikke givet, at reguleringen er den samme.

Når husdyrbrug skal godkendes i Danmark, skal de blandt andet overholde en specifikt udregnet geneafstand, der er baseret på lugtemissioner. Geneafstanden bliver længere, jo større husdyrbruget er, ligesom geneafstanden også forøges ved kumulation med andre husdyrbrug. Jeg har bedt mit ministerium om at vurdere hvilke undersøgelser, der er behov for på baggrund af rapporten, og hvordan vi kan komme videre.

Lea Wermelin

/

Nina Møller Porst